

Vertrouwenscentra Kindermishandeling Vlaanderen en de aanpak van kindermishandeling:
pleidooi voor een transparante samenwerking

Stef Anthoni

(namens het Forum van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling)

Inleiding

Het werk van 'de bijzondere commissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de kerk' is van een groot maatschappelijk belang. 14 jaar na het verschijnen van het 'eindrapport van de nationale commissie tegen seksuele uitbuiting van kinderen' is er opnieuw de kans om de nodige aanbevelingen te doen, waardoor de problemen van kinderen die het slachtoffer (geweest) zijn van seksueel geweld beter kunnen aangepakt worden en er een duidelijk standpunt als samenleving ingenomen wordt.

De Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK) willen, naast de waardering voor het werk van deze commissie en de commissie Adriaenssens, ook hun respect uitdrukken voor de moed van alle slachtoffers die de stap genomen hebben om hun pijnlijke ervaringen te vertellen. Dankzij hun moedig optreden, kan dit publiek debat gevoerd worden. De VK zijn hoopvol dat dit tot een nog betere aanpak en zorg voor de huidige en toekomstige slachtoffers zal leiden.

Na de zaak 'Dutroux' leek ons land gebukt te gaan onder een collectieve vorm van trauma. Internationaal werden we erop aangesproken en soms ook aangekeken. Deze commissie geeft ons de kans om te tonen dat er in ons land op een verantwoorde en doordachte manier pistes uitgewerkt worden voor een complex probleem.

Het is belangrijk dat dit debat met voldoende zin voor nuancering en respectvolle zorg kan gebeuren. Door het publieke karakter wordt er een belangrijk standpunt ingenomen dat haaks staat op de geheimhouding, schaamte en het grote zwijgen dat situaties van seksueel misbruik op kinderen kenmerkt. Dat op zich is al een belangrijke boodschap. De zorgvuldig geformuleerde aanbevelingen van deze commissie zullen dan ook hopelijk een ijkpunt worden, waarbij onze samenleving lessen trekt uit het verleden en een zorgend draagvlak verleent voor de kinderen die mogelijks in de toekomst toch nog slachtoffer worden.

Eerst wil ik stilstaan bij de werking van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. Ten tweede zal ik toelichten wat de ruime ervaring van de jarenlange werking ons geleerd heeft. Om dan te eindigen met suggesties en aandachtspunten die hopelijk de commissie zullen helpen in de aanbevelingen die zij zullen formuleren.

Vertrouwenscentra Kindermishandeling Vlaanderen: 25 jaar ervaring

30 jaar geleden is het eerste VK opgericht als een laagdrempelig aanspreekpunt voor al wie zich zorgen maakt over kindermishandeling. Sinds 1987 zijn er 6 VK's bij decreet erkend. De missie van die vertrouwenscentra is daarbij omschreven als intrafamiliale kindermishandeling stoppen en het kind helpen. Daarom kan iedereen die zich ongerust maakt over een kind contact opnemen met een vertrouwenscentrum met het oog op hulp. We nodigen de betrokkenen uit om de feiten te erkennen en er om samen met het VK naar oplossingen te zoeken. We moedigen het melden van kindermishandeling aan, niet vanuit een justitieel doel, maar omdat tijdige hulp een significant verschil maakt voor de veiligheid en het herstel van het slachtoffer. Kinderen moeten daarbij beschermd worden want ze zijn kwetsbaar. Maar we moeten ook erkenning geven aan de competenties van kinderen en gezinnen. De weerbaarheid van kinderen, de positieve krachten in het gezin zijn noodzakelijke hulpbronnen om tot verandering te komen en herstelmogelijkheden aan te spreken.

In de ervaring van 30 jaar werking staan een aantal aspecten centraal:

Laagdrempelige aanpak

Het is belangrijk dat we mensen aanmoedigen om bij ongerustheid en bezorgdheid contact op te nemen met een VK. Zowel professionelen als mensen uit de leefomgeving van het kind (bijna de helft van de meldingen bij de VK) kunnen op de VK terecht voor deskundig advies, overleg, coaching en waar nodig het opzetten van een verder hulptraject.

De VK hebben een laagdrempelig meldpunt uitgebouwd waar er geen wachtlijsten zijn, hulpverleners permanent bereikbaar zijn en na de kantooruren ('s avonds en in het weekend) een provinciaal 24 uur GSM wachtsysteem bestaat om dringend advies in acute situaties te kunnen verstrekken.

Daarnaast is het belangrijk dat we zorgen dat er, naast de VK, nog voldoende aanspreekmogelijkheden (is iets anders dan meldpunten) zijn voor slachtoffers, aanspreekpunten die vlot bereikbaar zijn voor kinderen en dicht staan bij de leefwereld van kinderen (leerkracht en CLB, verpleegkundige K&G, OCMW, opvoedingsondersteuning...). Door de veelheid van situaties waar kinderen in terecht komen, is dat de beste garantie voor een tijdige detectie. De huidige tendens tot sensibilisering van alle professionelen die in contact komen met kinderen dient daarbij nog versterkt te worden (zie bv. training van hulpverleners die met -6 jarigen in contact komen). Het claimen van alle situaties door één instantie zal veeleer een afschrikkings-effect hebben. Er zullen onnodige drempels opgeworpen worden, door mensen die zich gaan bezinnen of ze wel het recht hebben om zicht te bemoeien in het privéleven van anderen e.d.

De schroom om een stap te zetten om te melden blijft immers groot. Het NIMBY effect maakt nu eenmaal deel uit van ons eigen verlangen naar veiligheid.

De huidige stand van de wetenschap maakt het overduidelijk dat snel reageren en kunnen ingrijpen figuurlijk, én soms ook letterlijk, van levensbelang is. Effecten op de ontwikkeling van kinderen zoals hechtingsstoornissen, posttraumatische stresstoornissen, evenals de ontwikkeling van het brein e.d. zijn wetenschappelijk onderbouwd en erkend.

De bijbehorende cijfers (*zie bijlage*) geven alvast een kijk op de groeiende aanmeldingen bij de VK. Wij menen dat dit te maken heeft met een groeiende alertheid van de samenleving en hopen dat de goede werking van de centra daar ook tot bijdraagt.

Van meldpunt tot zorgverantwoordelijkheid

Het is belangrijk dat de VK niet alleen een meldpunt zijn, maar ook kunnen instaan voor verdere zorg bij crisissituaties (zie ook Child Focus). Het grote probleem van de huidige tendens tot het installeren van allerlei centrale meldpunten is immers dat deze weer eens een doorverwijskanaal worden, net waar mensen nood hebben aan iemand of instanties die (mee) zorgverantwoordelijkheid kunnen opnemen.

Dit betekent dat bij een contactname de melder ook bevraagd wordt om een risico-inschatting te kunnen maken en er nagegaan wordt welke verdere zorg en bescherming nodig kan zijn. Dus een vraag tot advies, kan tijdens de contactname veranderen in afspraken voor verdere hulp. Waar nodig zetten de VK verdere stappen. Met procesdiagnostiek maken de VK een analyse van de mogelijkheden en beperkingen van het kind en zijn ouders. Zo wordt er samen met het kind de basis voor het hulpplan gelegd. De inschatting van de responsiviteit van de ouders is daar een belangrijk deel van. Is het ook hun beleving dat er problemen zijn? Kunnen zij gevolg geven aan de bezorgdheid over kindermishandeling? Kunnen zij zorgen voor veiligheid en herstel van hun zoon of dochter? En hebben ze mogelijkheden om te veranderen en een veilige ouder te zijn? De VK steken daarbij hun voet tussen de deur. Onze medewerkers bemoeien zich met het gezinsleven van anderen en investeren stevig in het motiveren van ouders om verschil te maken voor hun kinderen. Ze doen dit geïnspireerd door de kinderrechten. Tegelijk zullen de VK niet nalaten hun spreekrecht te gebruiken (Art. 458 bis) als dat de enige weg is naar veiligheid voor een kind.

Seksueel misbruik als één van de vormen kindermishandeling

In de hoop het hanteerbaar te houden, zijn we nogal eens geneigd om binnen kindermishandeling vormen te gaan onderscheiden, zoals fysieke en emotionele mishandeling, seksueel misbruik, verwaarlozing. Maar voor het kind-slachtoffer is er maar één vorm: dat wat het ondergaat. De meeste slachtoffers leven bovendien in een complex geheel van geweld en verwaarlozing. Dat dreigen we te missen als we te sterk de nadruk leggen op één of andere vorm van kindermishandeling, zoals seksueel misbruik. Als men de verhalen hoort van kinderen, als men de verslagen leest van de commissie Adriaenssens, dan ziet men dat wat er steeds boven drijft vooral de emotionele factoren zijn die op het verdere leven wegen. De angst, de schaamte, het geschokte vertrouwen, de eenzaamheid, de nood om gehoord te worden, erkenning te krijgen, ... Dat is wat het meest beklift bij degenen die slachtoffer geweest zijn. Ik meen dat de commissie hier ook een verantwoordelijkheid heeft om deze complexiteit qua multiple problematiek een plaats te geven.

In de bijbehorende tabel ziet u de meldingen bij de VK en het deel van seksueel misbruik. De andere problematieken gaan over lichamelijke mishandeling, lichamelijke verwaarlozing, emotionele mishandeling (met o.m. getuige zijn van geweld) en risicosituaties. In een tabel kan men de gelijktijdigheid van de vormen echter niet weergeven. De praktijk leert ons dat er mééstal meerdere vormen tegelijkertijd aanwezig zijn. Dit verklaart ook waarom de effecten van kindermishandeling, ongeacht de vorm, gelijklopend zijn.

Het kind dat slachtoffer is als uitgangspunt nemen

In 1997 stond het reeds in grote letters in de aanbevelingen van het eindrapport van “de nationale commissie tegen seksueel misbruik van kinderen”: *‘De Nationale Commissie stelt dat iedere opvang van het kind dat slachtoffer is van seksueel misbruik dient te starten bij de noden van het kind zelf. Men dient zich daarbij te laten leiden door respect voor de hulpvraag van het slachtoffer’*.

Deze aanbeveling geldt nog onverkort. De VK nemen dit ook als uitgangspunt. Wil een kind klacht indienen, dan zal men het nodige doen om dit zo goed mogelijk te faciliteren. Wil een kind hulp, dan zal dat het uitgangspunt zijn, tenzij de veiligheid van het kind in het gedrang is. Wil het kind beide, dan wordt er gezocht naar een zo goed mogelijke samenwerking zodat hulp voor het kind en klacht t.o.v. de dader elkaar niet voor de voeten lopen.

De VK zetten regelmatig de stap naar justitie en de samenwerking met de parketten jeugd is in de praktijk al regelmatig een feit.

Wij merken dat ook justitie vragende partij is om deze werkwijze te kunnen hanteren. Het Protocol kindermishandeling van justitie en de teksten van het op stapel staand ‘Protocol van Moed’ zijn verder gebouwd op de piste van uitgebreidere samenwerking.

Politie mensen signaleren ons regelmatig dat ze bij een situatie geroepen zijn, waar na een eerste gesprek de vraag tot verdere hulp centraal staat. Zij zitten dan, tot nog toe, in een moeilijke situatie om deze toeleiding tot hulp, zonder strafrechtelijke vervolging te kunnen initiëren.

U hoort mij in dit verband ook vaak spreken over kinderen, die het slachtoffer zijn van kindermishandeling, van seksueel misbruik. Het is belangrijk voor de waardigheid en het respect voor kinderen en volwassenen dat we hen, door ons taalgebruik en nood tot dadendrang niet verengen tot hun ‘slachtofferschap’. Daardoor ontnemen wij ze net een bestaan daarbuiten en hypothekeren we hun kansen op herstel.

Intrafamiliaal versus Extrafamiliaal Misbruik

Het model van de VK sluit het best aan bij situaties van intrafamiliaal misbruik. Daar hebben kinderen en hun familieleden het meest te winnen bij hulp, het meest nood aan erkenning. De herstelmogelijkheden zijn dikwijls in de kiem reeds aanwezig en een zorgtraject kan dit voorzichtig stimuleren.

De VK merken echter dat veranderingen in de samenleving het rigoureuze onderscheid tussen intra- en extrafamiliaal misbruik door de jaren sterk gerelativeerd hebben. De huidige samenlevingsvormen maken het begrip ‘familie’ tot een complexe definitie.

Ook deze commissie worstelt met deze complexiteit. Wat is een gezagsrelatie? Zijn ouders en opvoeders niet bij uitstek de primaire ‘gezagsrelatie’? Voor kinderen zijn ze alvast de eerste natuurlijke gezags- en hechtingsfiguren. De impact van kindermishandeling door deze figuren laat daardoor heel veel sporen na. Dhr. Van Gheluwe kan men niet alleen aanspreken in zijn toenmalige positie binnen de Kerk, maar ook als oom van het slachtoffer. Uit deze gezagsrelaties binnen de familiestructuur (ouder, grootouder, nonkel, ...) kan men niet ontzet worden. Ook bij andere geschiedenissen merken we dat de term ‘gezagsrelatie’ niet alleen te maken heeft met de uiterlijke kenmerken van de positie, maar vooral met de vertrouwensband en de afhankelijkheid die gegroeid is. Voor kinderen gaat het niet over intra- of extrafamiliaal misbruik, het gaat over het misbruik door iemand die zij vertrouwen. De vernietigende sporen daarvan zijn vele jaren later, ook in volgende relaties, nog steeds zichtbaar.

Daarnaast worden de VK de laatste jaren frequent gevraagd om bij andere situaties van seksueel misbruik aan crisisinterventie te doen, bv. seksueel misbruik in voorzieningen, internaten, scholen e.d. waar feiten tussen kinderen en jongeren gebeuren. De impact op de kinderen, groeps- of klasleden, ouders, opvoeders en leerkrachten noopt tot een complexe, snelle aanpak. Waar het misbruik door externe volwassenen gebeurt wordt er stevast aangedrongen dat de desbetreffende inrichtende macht klacht indient. Ook dan blijft de zorg voor slachtoffers en alle betrokkenen iets wat snel dient georganiseerd te worden. Daardoor strekt de bemoeizorg van de VK zich gaandeweg ook uit tot die domeinen.

Dit brengt mij bij de volgende aanbeveling:

Samenwerken

Na de onthullingen over misbruik in de Kerk is er het gevaar dat men weer op zoek gaat naar de beste manier van reageren. Schokkende gebeurtenissen wekken ook gevoelens van kwaadheid, verontwaardiging en wraak op. Daardoor neigen we te grijpen naar repressieve oplossingen en worden verschillende situaties vlugger over dezelfde kam geschoren. Men dreigt dan te vervallen in een discussie over wie het nu voor het zeggen heeft en wie moet beslissen over wat er met meldingen van geweld moet gebeuren. Een oneigenlijk debat, want niemand heeft het sluitend en allesomvattend antwoord in huis. Dat is net eigen aan het probleem ‘kindermishandeling’. Justitie en hulpverlening hebben elkaar nodig om mishandeling te bestrijden.

De laatste jaren zijn er op dat vlak positieve stappen gezet. We denken aan het samenwerkingsakkoord tussen justitie en hulpverlening dat de bevoegde ministers vorig jaar ondertekend hebben, aan het protocol kindermishandeling waar veel waardevolle elementen in opgenomen zijn. Een aantal van die initiatieven moeten echter geïntensifieerd worden. Ze lijken nu te langzaam te lopen, vaak bij gebrek aan tijd en middelen. Dit is aan kinderen die het slachtoffer zijn, niet uit te leggen. Dan heb je wel vaker de verzuchting “too little, too late”.

In Antwerpen zijn er al geruime tijd voorbereidende gesprekken om de samenwerkingsmogelijkheden uit te testen (het zogenaamde ‘protocol van moed’). Good practice, knelpunten en juridische vragen aangaande beroepsgeheim e.d. zouden dan kunnen uitgetest worden in één regio of arrondissement om te komen tot een vernieuwde aanpak, die als model kan geïmplementeerd worden. Investeren in tijd en middelen is ook hier dringend nodig om de positieve sfeer van de voorbereidende gesprekken om te zetten tot een reële testfase. Anders dreigt men om op het niveau van goede wil en intenties vast te lopen.

Een globale aanpak: een evenwicht tussen zorgaanbod en verantwoordelijkheid

U hebt al begrepen dat ik niet pleit voor de invoering van meldingsplicht. Het grootste deel van situaties van seksueel misbruik gaat over intrafamiliale situaties. Meldingsplicht gaat net het omgekeerde effect resulteren, nl. dat men minder gaat melden, dat kinderen afgeschrikt worden om iets kenbaar te maken, dat mensen uit de omgeving met zorg niet meer terecht kunnen en de bedenking krijgen dat ze verklikken, verdacht maken e.d. Het bestaande brede veld waar men terecht kan, dient echter nog verder ondersteund en uitgebouwd te worden.

Daarnaast blijft de terechte bedenking of er geen beter systeem kan uitgewerkt worden om mannen, werkzaam in gezagsrelaties tot kinderen, waarbij er sterke aanwijzingen zijn van seksueel misbruik aan te melden. De praktijk dient me alvast te zeggen dat er op dat vlak al veel veranderd is. Terwijl men 20 jaar geleden directies erg moest

overtuigen om de desbetreffende medewerker niet gewoon te ontslaan, maar om een klacht in te dienen, is die praktijk drastisch gewijzigd. Een school, een voorziening behoudt zijn goede reputatie nu veeleer door een krachtadig optreden dan door een doofpotoperatie. Dit is algemeen aanvaard. Toch kan er op dit vlak nog verbetering komen. Niet alle voorzieningen of organisaties hebben nu een protocol, waarin opgenomen wordt welke stappen men dient te zetten. Een richtlijn op dat vlak is alvast een belangrijke stap in de goede richting. Ook bij organisaties waar vrijwilligers de organisatie dragen, ontbreekt nog vaak een code op dit vlak (sportclub, jeugdverenigingen allerhande). Een betere regelgeving lijkt hier op zijn plaats.

Binnen Integrale Jeugdhulp (IJH) in Vlaanderen heeft men begrepen dat er een algemene visie moet ontwikkeld worden om hulpverleners alert te leren omgaan met situaties van 'maatschappelijke noodzaak'. Dit wil zeggen, situaties waar mensen zelf geen hulpvraag hebben, maar de hulpverlening dermate bezorgd is, dat er hulp kan opgelegd worden.

In Nederland, waar het debat i.v.m. meldplicht nu ook gevoerd wordt, naar aanleiding van enkele fatale overlijdens bij erg jonge kinderen, opteert men voor een systeem van meldcode, dat vanaf 2011 ingevoerd wordt. Daarbij zijn professionelen verplicht om bij een vermoeden van kindermishandeling en huiselijk geweld een aantal vastgelegde stappen in acht te nemen (zoals de mogelijkheid overwegen om een advies te vragen bij het AMK (= Nederlandse VK) of het steunpunt huiselijk geweld). Bij mishandeling door een professioneel is er een meldplicht aan het bestuur. De responsabilisering wordt daardoor verhoogd en volgens onderzoek leidt dit tot een verdrievoudiging van het aantal gemelde situaties. Als die cijfers ook bij kindermishandeling bevestigd worden, lijkt me dat alvast iets waar we moeilijk naast kunnen kijken. Dan moet men wel de nodige stappen zetten om de bestaande organisaties, zoals de VK, uit te rusten om op deze vragen te kunnen antwoorden.

Prof. Andrew Cooper (Tavistock Clinic London) die verschillende Europese systemen van kinderbescherming heeft vergeleken komt tot de conclusie dat er geen enkel perfect systeem bestaat maar dat de kenmerken van een goed werkend systeem gebaseerd moeten zijn op 3 principes: vertrouwen, gezag en onderhandeling. En hij legt de nadruk op een goed evenwicht tussen ruimte om te onderhandelen in een sfeer van vertrouwen en anderzijds voldoende gezag/macht om in te grijpen als de bescherming van het kind noodzakelijk is. Ook hier sluit mijn pleidooi voor een verdere samenwerking justitie-hulpverlening perfect aan.

Blijvende aandacht voor specifieke thema's : Jongeren die seksueel misbruik plegen

Maatschappelijke tendensen zorgen ervoor dat steeds andere thema's naar voor komen. We denken dan o.m. aan emotioneel geweld bij kinderen die getuige zijn van partnergeweld of het slachtoffer zijn van aanslepende (v)chtscheidingen. Dit is alvast een pleidooi om deze thema's regelmatig op de politieke agenda te plaatsen en de nodige ruimte te zoeken voor verder onderzoek en reflectie.

Eén van de elementen die de VK de laatste 5 à 10 jaar sterk zien stijgen is het misbruik dat gepleegd wordt door minderjarigen. Deze vorm wordt meer en meer gesignaleerd en het blijkt vaak om ernstige vormen van misbruik te gaan. Vroeger werd seks tussen minderjarigen afgedaan als experimenteergedrag of initiatieritus. Nu wordt er meer en meer het onderscheid gemaakt tussen experimenteren en ernstige vormen van seksueel misbruik, zoals frequent misbruik met orale en anale sex. Onderzoek wijst uit dat een kleiner deel van de populatie van jonge plegers van seksueel geweld (max. 10 %) later kans maakt om op een verstoorde, soms pedofiele manier met seks om te gaan. De VK ontwikkelen voor deze situaties een complex hulpverleningstraject met zorg voor het kind dat slachtoffer is, voor de jongere die pleger is en voor de ouders of familie waartoe de kinderen veelal

allebei behoren. Een complex aanbod is hier nodig om goede hulp te voorzien, zorg voor het slachtoffer te kunnen installeren en goede begeleiding van de pleger en het gezin te kunnen organiseren. Op dit vlak is er nog heel wat uitwerking nodig om verdere hulpverlening te kunnen installeren die met de gezinsdynamiek van dit systeem ook aan de slag kan gaan. Ook een betere screening is nodig om uit te maken, welke pleger een intensieve behandeling nodig heeft. Dit dient te gebeuren met oog voor de voorgeschiedenis en het familiale functioneren. Extra investering op dit domein zal alvast een belangrijke preventieve functie hebben om risico's op verdere slachtoffers te voorkomen.

Er werd mij gevraagd om ook enkele suggesties tot verbetering te doen. In de loop van mijn betoog heb ik er net al enkele suggesties naar voor gebracht. Ik zet er enkele op een rij.

Suggesties :

- ≈ Investeren in samenwerking justitie-hulpverlening. Investeren in visie en middelen is hier cruciaal. Door een regelmatige rapportage in de commissie justitie en de commissies welzijn kan dit verder opgevolgd worden. Het uitgangspunt moet hier de zorg voor het mishandelde kind blijven. Een zelfde visie en aanpak van alle parketten en hulpverlening is hier nodig, zodat elk kind verzekerd wordt van gelijke kansen.
- ≈ Ik hoop dat de commissie voldoende voor ogen houdt dat sommige aanbevelingen van de commissie waarschijnlijk betrekking zullen hebben op alle situaties van seksueel geweld en dus ook van toepassing zullen zijn op situaties van intrafamiliaal misbruik, nog steeds de meest voorkomende vorm. De gevolgen voor alle gezinsleden dienen daarbij goed ingeschat te worden.
- ≈ Protocolafspraken voor organisaties die met kinderen werken waarin pistes uitgewerkt staan i.v.m. vermoedens van kindermishandeling. Hierin heeft de aanpak van mogelijks seksueel misbruik door een volwassen lid van de organisatie een expliciete plaats, met de verwijsmogelijkheid naar justitie naast een zorgtraject voor kinderen en hun gezinnen. Een soepele samenwerking is dan nodig.
- ≈ Aan de hand van de ervaring van de meldcode in Nederland bekijken wat dit voor ons land kan betekenen. Een aantal elementen zijn zeker wenselijk om in te voeren.
- ≈ Verdere uitbouw van sensibilisering van professionelen (opleiding e.d.) en van het trainen van professionelen op het spreken over mogelijke kindermishandeling met het kind en met de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken. Zeker dit trainingsaspect is een wezenlijk onderdeel, want bij gebrek aan kennis dreigt men de ogen te sluiten.
- ≈ Preventiecampagnes met regelmaat organiseren. Zo maakt de overheid duidelijk dat in een zorgende samenleving men aandacht wil voor dit ernstig probleem en dat dit thema hoog op de agenda staat. Mensen stimuleren om hulp te zoeken of ongerustheid kenbaar te maken op een volwassen manier, stimuleert een zorgzaam handelen en werpt een dam op tegen een angstige samenleving.
- ≈ De hulpverlening verder uitbouwen, d.w.z. enerzijds de mogelijkheden van bv. de Vertrouwenscentra Kindermishandeling versterken (zie ontwikkelingsplan bij de Vlaamse Minister van Welzijn/ zie invoeren meldcode) en anderzijds ook de hulpverlening voor daders van seksueel geweld uitbouwen (zie experiment Berlijn / zie jonge plegers). Bij deze hulpverlening dienen ook herstelmogelijkheden voor het slachtoffer inbegrepen te zijn.

Het is zaak om niet met ronkende verklaringen te komen, maar met ernstige inspanningen. Overleg met de gemeenschappen is hierbij zeker noodzakelijk. Ook dit vraagt een investering in samenwerking.

Tot slot :

Graag wil ik dit betoog eindigen met aandacht te geven aan twee overwegingen:

Ten eerste: laat ons bescheiden blijven. Kindermishandeling uit de wereld helpen is een illusie. Cijfers in The Lancet van dec. 2008 illustreren de omvang van het probleem wereldwijd, maar zeker ook in de ontwikkelde landen. Ook de getuigenissen van de mensen die in het verleden slachtoffer geweest zijn, illustreren hoe justitie, hulpverlening, organisatiestructuren, beleid, media en soms ook familieleden onvoldoende zorg en aandacht gegeven hebben aan deze tragische gebeurtenissen. Dit is een collectieve verantwoordelijkheid. Dit mag echter geen excuus zijn en mag ons niet tegenhouden om al het mogelijke te doen voor het voorkomen van situaties van kindermishandeling en anders zo snel mogelijk reageren bij situaties van kindermishandeling. Het moet ons zeker aanzetten tot een intensifiëring van de inspanningen en middelen om dit zo goed mogelijk te realiseren.

Ten tweede: er zijn al belangrijke zaken gerealiseerd, waar nu vooral een duidelijke keuze en engagement verder nodig is. Dat is ook een boodschap die hoop uitstraalt. Hulpverlening en justitie zijn beter georganiseerd dan 10 jaar geleden, situaties van kindermishandeling worden vroeger gemeld, sommige vormen lijken af te nemen. Andere vormen van kindermishandeling komen dan weer meer onder de aandacht. Ook deze commissie is er gekomen door de gedrevenheid van mensen die dit verder wil verbeteren. Door mensen die ijveren voor een zorgzame samenleving waar kinderen beter beschermd, sneller geholpen en opgevangen worden. Ik reken er op dat hierdoor een doortastende visie en een daadkrachtig beleid uit zal voortvloeien. Ik wens de commissie daar alle succes bij.

